

a iv / Ukrajina

Poloha: Zakarpatská oblasť

Počet obyvateľov: 9 043 (2016)

Prvá písomná zmienka: rok 1329, štatút kráľovského mesta s privilégiami

Partnerské mestá:

- Nagykaló (Maďarsko) 2004
- Baktalórántháza (Maďarsko) 2008
- Jászberény (Maďarsko) 2009
- Vác (Maďarsko) 2011
- Balmazújváros (Maďarsko) 2015
- XVIII. obvod Budapešti (Maďarsko) 2016
- Bucha (Ukrajina) 2006
- Bardejov (Slovensko) 2006
- Negresti-Oas (Rumunsko) 2006
- Tuszyn (Poľsko) 2016
- Jablunkov (Česká republika) 2017
- Náchod (Česká republika) 2019
- Chotboř (Česká republika) 2019

Prvé písomné zmienky o meste sa viažu k 14. storočiu, keď uhorský kráľ Karol Róbert dal tamojším kolonistom výsady. Obyvatelia sa aktívne participovali na živote uhorského kráľovstva, zúčastnili sa Dóžovho povstania (1514) i kuruckých vojen (1703- 1713). Počas storočí mal a iv svoju samosprávu, ktorú reprezentovala pečať s vyobrazením orla. Hlavou mesta bol starosta, ktorý predsedal mestskej rade a mal aj súdne právomoci. Po prvej svetovej vojne sa a iv stal súčasťou Československa a počas tohto obdobia malo mesto intenzívne hospodárske kontakty so zahraničím a to až so západnou Európou (Anglicko, Holandsko, Nemecko) kam sa vyvážali jablká. S obdobím Československa je spätý aj rast vzdelania spojený so zvýšeným počtom škôl. V období socializmu v meste rástol priemysel, ktorý reprezentovala napríklad továrňa na konzervy, na tehly a rôzne stavebné podniky. Keď bola v r. 1991 vyhlásená samostatnosť Ukrajiny, a iv sa stal súčasťou nového štátu.

Dnes predstavuje jedno z miestnych centier Zakarpatskej oblasti, ktorá zahŕňa aj obce Ruské Pole, a ovka a Lazy. Mesto sa nachádza vo vzdialenosti 800 km od Kyjeva a 150 kilometrov od Užhorodu, pri hranici s Rumunskom na pravom brehu rieky Tisa. Tá sa v minulosti často krát vyliala a spôsobovala povodne. Na začiatku 21. storočia však bola postavená priehrada a odvtedy záplavy nepredstavujú pre mesto záťaž. Železný most cez rieku Tisa, ktorý bol čiastočne zničený počas druhej svetovej vojny, dnes predstavuje zaujímavé historické svedectvo.

Územie mesta pokrýva 5,17 km². Obyvateľstvo je mnohonárodnostné. Najväčšiu časť tvoria Ukrajinci a Maďari, ale žijú tu aj Rusi a iné národy. Cez mesto prechádza významná cesta Mukačevo – Rohatin a železnice spojujúčov – Solotvino a Solotvino - Kyjev.

Centrum mesta krášlia mnohé kostoly, z ktorých najstarší je protestantský, postavený v 12. storočí ako rímskokatolícky chrám. Zaujímavosťou je, že pôvodný oltár sa zachoval do dnešných dní. Rímskokatolícky kostol sv. Štefana zas upúta manovaným ciferníkom hodín. V centre sa tiež nachádza aleja pamätníkov obetí 1. a 2. svetovej vojny a celému mestu dodáva špecifickú atmosféru veľké množstvo veverkových stromov. a iv sa pomaly stáva moderným európskym mestom s rozvinutou infraštruktúrou a bohatou ponukou trávenia voľného času.

Slávnostné podpísanie partnerskej zmluvy so Spišskou Novou Vsou: 4. 11. 2019

Partnerská spolupráca je zameraná do oblasti umeleckého školstva, kultúry, cestovného ruchu a podnikateľských aktivít.

